

Plenum

Torsdag 4.9.2025 kl. 16.00—20.14

2.7. Muntlig fråga om budgetförhandlingarna (Otto Andersson sv)

Muntligt spörsmål MFT 110/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Andersson, varsågod.

Debatt

16.49 **Otto Andersson r:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Suomen talouden kannalta täysin keskeistä on se, että saamme kasvun käyntiin, ja siksi on äärimmäisen tärkeää, että hallitus nyt tuo keväällä päätetyt voimakkaat kasvutoimet eduskuntaan, muun muassa yrittis- ja työn verotuksen kevennykset. Se luo myös juuri sitä signaalia, mitä edustaja Lohi tuossa omassa hyvässä puheenvuorossaan peräänkuulutti.

Budjettiriihessä tehdyn sopeutuksen osalta on erittäin tärkeää, että hallitus ei esimerkiksi leikkaa koulutuksesta, korkeakouluista tai kolmannen sektorin erittäin tärkeistä sosiaali- ja terveysalan järjestöistä. [Eduskunnasta: Kaikista niistä leikataan!]

Helt centralt är också att det i budgetmanglingen inte gjordes nedskärningar i välfärdsområdenas finansiering. Däremot görs en höjning av mammalådans värde och antalet skyddshemspplatser ökas.

Työttömyystilanne Suomessa on vakava erityisesti nuorten osalta. Siksi on erittäin tärkeää, että ensi vuoden budjettiin esitetään 30 miljoonan euron määrärahaa nuorten työllistymisesteihin. Tällä kannustetaan yrityksiä palkkaamaan nuoria vähintään puoleksi vuodeksi, [Puhemies koputtaa] erityisesti niitä nuoria, joilla ei juuri työkokemusta ole. Voisitko, ministeri Marttinen, kertoa vähän enemmän tästä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.50 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Anderssonille erittäin tärkeään aiheeseen tarttumisesta, elikkä nuorten työllisyystilanteeseen, joka on eittämättä todella huolestuttavan näköinen. Me jokainen tiedämme sen, että nuorten osalta työttömyydellä voi olla hyvin pitkäkestoiset vaikutukset. Nuorten työttömyys on paitsi yhteiskunnallisesti mutta myös inhimillisesti täysin kestäväntöntä. Sen takia on tärkeää, että me teemme kaikkemme, jotta voimme pitää huolen siitä, että nämä työttömyysjaksot saadaan katkaistua ja että nuorille saadaan rakennettua polkuja vahvemmin työelämään. Tämä hallituksen tekemä panostus nuorten työllistymisestelin käyttöönottoon on yksi erittäin konkreettinen toimenpide, jolla mahdolliste-

Punkt i protokollet PR 73/2025 rd

taan se, että tuhansille nuorille avautuu tämän uuden työkalun myötä pääsy työelämään. Tulemme painottamaan setelin käyttöönottoa nimenomaan sellaisiin nuoriin, joilla on vähän työkokemusta tai matala koulutustausta, ja pyrimme myös pitämään huolen siitä, että nuorten osaamista saadaan kehitettyä tämän työllisyysjakson aikana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kemppi, olkaa hyvä.

16.51 Hilkka Kemppi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nuorten työttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat Suomen kannalta raskaimpia lukuja tällä hetkellä. Nuorilta uhkaa mennä toivo, ja yli vuoden työttömänä olleelta uhkaa mennä usko. Kuinka herkkä oli se elämäntilanne, kun CV:ssä ei ollut ainuttakaan merkintää. Siitä ei ole pitkä matka osattomuuteen.

Nuorten työllistämisseteli on myönteistä ja hyvä päätös, mutta kuten kuvasitte, se auttaa muutamaa tuhatta nuorta. Nuoria on kuitenkin työttömänä 42 000. [Antti Kurvinen: Järkyttävä luku!] Pitkäaikaistyöttömiä on 130 000. Olemme enää 15 000 ihmisen päässä 1990-luvun huipuista. Siksi on niin surullista, että budjettiriihestä tuli rasismiriihi.

Keskusta palauttaisi työttömyysturvan suojaosan. Se olisi yksi ratkaisu pitkäaikaistyöttömyyden helpottamiseen. Kyllä osa-aikaistakin työtä pitää arvostaa. Arvoisa pääministeri, onko hallitus valmis tähän? [Antti Kurvinen: Loistava kysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.53 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme täysin samaa mieltä siitä, että meidän pitää saada meidän nuoriso, nuoret töihin ja työelämään ja saada se jalka oven väliin ja tulevaisuudenuskoa ja toivoa meidän nuorisolle, koska tiedämme kaikki, että ne ovat ratkaisevia vuosia myöhemminkin työuran kannalta. Juuri tästä syystä työministeri Marttinen rakensi riiheen kokonaisen ohjelman siitä, miten edistämme työllisyyttä erityisesti nuorissa. Tämä nuorille suunnattu työllistämisseteli on nyt hyvä, uusi avaus, ja se tarvitsee sitten parikseen sen, että saamme myös nämä muut työmarkkinauudistukset eteenpäin. Tämä hallitus on tehnyt hartiavoimin työtä sen eteen, että myös työllistämisen kynnystä saadaan alemmas, eli että yritykset lähtevät työllistämään.

Suojaosien poistamisen tavoitteena oli kannustaa kokoaikatyöhön ja saada myöskin säästöjä julkiseen talouteen, sanon sen tässä aivan suoraan, ja sen palauttaminen olisi tietysti myöskin julkiseen talouteen lovi. Tavoitteena on se, että nimenomaan kannusteet ovat osa-aikatyöstä kokoaikatyöhön, ja se on se hallituksen tavoite. Ei riitä ainoastaan se, että keskitytään täällä työllisyysasteeseen, vaan siihen myöskin, että tehdyt työtunnit tässä maassa kasvaisivat. Mutta jokainen tehty työ on arvokasta, [Puhemies koputtaa] ja siitä syystä tietysti arvioimme tätä päätöstä. [Puhemies koputtaa] Haluan nostaa esiin sen, että se ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö työn tekeminen, [Puhemies koputtaa] myöskin pienen työn vastaanottaminen, kannattaisi Suomessa. [Krista Kiuru: Te leikkasitte ne suojaosat!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. Nyt minuutti on käytetty. — Edustaja Yrriäho, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 73/2025 rd

16.54 **Johannes Yrttiaho vas** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Hallitus pilkkaa ihmisarvoa myös sillä, että se jatkaa säälimätöntä leikkauslinjaansa näiden rasismikohujen taustalla. Sosiaaliturvaa ja palveluita leikataan. Järjestöjen rahoitus romutetaan. Valtion Eläke-rahastoa ja Valtion asuntorahastoa kupataan budjetin tilkkeeksi. Sotilasmenoja lisätään es-toitta ja pienituloisia rangaistaan.

Arvoisa hallitus, te näköjään jatkatte myös datakeskusten veroalea, josta viime keväänä lupasitte luopua. Tälle nollaverolle ei ole perusteita. [Eduskunnasta: No kyllä on!] Data-keskukset ovat globaalien jättyhtiöiden omistamia, eivätkä ne juuri työllistä Suomessa. Hyödyt valuvat maasta ulos. Tämä veroale tulee jatkuessaan merkitsemään vuodessa jopa 600 miljoonan verotulomenetystä vuoteen 2035 mennessä valtiolle. Verovapauden poisto sisältyi sähköverolain luonnokseen vielä huhtikuussa. Se olisi tarkoittanut ensi vuonna noin 50 miljoonan lisätuloa valtion kassaan. Kuitenkin aivan yllättäen nyt kesällä lausun-nolle lähti uusi lakiluonnos, josta konesalien veronkiristys oli poistettu. [Puhemies koput-taa] Veroministeri Purra, eikö olisi kohtuullista päättää tämä datakeskusten verovapaus? [Puhemies koputtaa] Aiotteko pitää vai syödä sananne, jotka keväällä annoitte?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.55 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhe-mies! Puheenvuorossa nostettiin huomattava määrä erilaisia toimia, joissa ymmärtääkseni hallituksen ja vasemmistoliiton näkökulmat eroavat toisistaan. Esimerkiksi väite siitä, että estottomasti lisäämme puolustuksen menoja, on hyvin huolestuttava tässä turvallisuusti-lanteessa, mikä Suomen lähialueilla on. [Oikealta: Juuri näin!] Itse asiassa jos katsotaan niitä puolustukseen tehtäviä merkittäviä resurssilisäyksiä ja toisaalta korkojen nousua tuol-la julkisen talouden valtionvelassa, niin mikäli nämä olisivat vuoden 22 tasolla, niin itse asiassa julkisyhteisöjen rahoitusasema lähestyisi jo tasapainoa tulevana vuosina. Tämä ker-too siitä, kuinka merkittäviä lisätoimia me teemme puolustukseen ja turvallisuuteen, ja toi-saalta, kuinka paljon korkotason nousu vaikuttaa näihin menoihimme.

Mitä tulee sitten datakeskuksiin, niin ylimääräisen sähkötuen poiston voimaantuloa on ensi vuodesta hieman lykätty, mutta sieltä se löytyy. Mutta samaan aikaan on hyvin tär-keää, että datakeskusten ympärille syntyvät ekosysteemit, jotka hyödyttävät meidän talo-utta [Puhemies koputtaa] ja jotka ovat nimenomaan sitä, mitä me investointiympäristöön haemme, ja että me pystymme tarkastelemaan tätä kokonaisuutta. [Puhemies koputtaa] On jonkin verran väärääkin tietoa siitä, mitä tällä alalla tapahtuu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja viimeinen lisäkysymys tähän aihepiiriin liit-tyen. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.57 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tästä aika outo jälkikaiku jää. Tunti on puitu budjettiriihtä ja hallituksen toimintakykyä, eikä päämi-nisteri Orpo voinut päästää ministeri Purraa ääneen ihmisten yhdenvertaisuudesta. [Väli-huutoja] Tämä ei kyllä lupaa hyvää hallituksen toimintakyvystä. Tulemme jäljet näke-mään.

Samaan aikaan Suomi on kriisissä, työttömyys kasvaa ja valtionvelka kasvaa, kansalais-ten ja yritysten luottamus tulevaisuuteen horjuu. Ja lääkkeeksi te, pääministeri Orpo, lupa-sitte veronalennuksia kaikille, mutta katsotaanpa vähän tarkemmin. Nämä veronalennuk-

Punkt i protokollet PR 73/2025 rd

set kiertävät tavallisen keskituloisen aika kaukaa: 2 000 euroa tienaa myyjä, 4 000 euroa tienaa opettaja ja jopa 6 000 euroa tienaa insinööri jäävät vaille näitä veronalennuksia, jotka te suuntaatte hyväosaisille. Sen sijaan tavallisen suomalaisen verotus on kireimmillään kymmeneen vuoteen.

Pääministeri Orpo: Miten tässä näin kävi? Kuinka te tulitte tällaisen valinnan budjettiriihessä tehneeksi, että tavallisen suomalaisen keskituloisen verotus ei kevene?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.58 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin puhemies jakaa täällä puheenvuorot myös ministereille, mutta on selvää, että pääministeri vastaa koko hallituksen toiminnasta.

Mitä sitten tulee riiheen edelleen, niin tässä vaikeassa maailman tilanteessa, matalassa suhdannetilanteessa, me teemme kolme isoa asiaa riihessä, ja ne ovat sitä, että me teemme lisää toimia edelleen velkaantumisen hillitsemiseksi, jotta päästään siihen velkatavoitteen, jonka olemme asettaneet.

Toiseksi me tehdään merkittävä määrä kasvutoimia, ja kyllä, siellä on myöskin yhtenä osana ansiotuloverotuksen keventäminen, jossa yli miljardi vaalikauden aikana suunnataan pieni- ja keskituloisille hallituksen päätöksillä.

Kolmas elementti, jonka päätimme riihessä, on se, että me lisäämme kuusi miljardia euroa Suomen puolustuskyvyn vahvistamiseen niiden linjausten perusteella, joita tässäkin salissa on tuettu. Tämä on aivan välttämätöntä tässä maailmanajassa, mutta se on myöskin valtava määrä rahaa. Se selittää sitä, miksi meidän velkaantuminen jatkuu niin korkealla tasolla korkotason lisäksi, kuten valtiovarainministeri tässä esitteli. [Puhemies koputtaa]

Mutta huoli pois, hallitus on päätöksentekokykyinen. [Puhemies koputtaa] Me esiteltiin sitä tekemällä erittäin hyvä budjettiesitys teidän käsiteltäväksenne.

Frågan slutbehandlad.